

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 011473 14 Увп
Бањалука, 29.6.2016. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић, као предсједника вијећа, Желимира Барића и Страхине Ђурковића као чланова вијећа, уз судјеловање Здравке Чучак, као записничара, у управном спору по тужби Б.О. из Б.Л., Ул. ... (у даљем тексту: тужитељица), против акта број:16-126-417-4/10 од 11.01.2013. године туженог Министарства ... (у даљем тексту: тужени), у предмету остваривања права на отпремнину, одлучујући о захтјеву тужитељице за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број:11 0 У 011473 13 У од 19.06.2014. године у нејавној сједници вијећа одржаној 29.6.2016. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је као неоснована тужба против уводно означеног акта којим је одбијена жалба тужитељице, као супруге покојног С.О. изјављена против рјешења Комисије за имплементацију члана 152. Закона о раду, број: 05/5-10813/ЈЦ од 13.11.2009. године. Тим рјешењем одбијен је захтјев Сакиба Омукића за остваривање права на отпремнину као неоснован.

У образложењу те пресуде наводи се да је тужени у извршењу пресуде Врховног суда Републике Српске број: 11 0 У 004883 11 Увп од 25.07.2012. године донио оспорени акт којим је жалбу одбио из разлога што тужитељица оспорава законитост првостепеног рјешења од 13.11.2009. године у разлозима престанка радног односа, што по ставу туженог није могуће у предметном управном поступку, већ у радном спору. У конкретном случају супруг тужитељице, С.О. је од свог послодавца добио одлуку о престанку радног односа, која је приложена уз захтјев за остваривање права на отпремнину, а из те одлуке утврђено је да му је радни однос код послодавца престао на основу законског основа и да му је рјешење достављено, па је имао моућност по протеклу ратних околности оспоравати то рјешење, приговором код послодавца и тужбом у радном спору, због чега је правилно првостепени орган закључио да се не ради о незаконитом престанку радног односа у формално-правном смислу, какав престанак радног односа подразумемијева одредба члана 152. Закона о раду.

У благовремено поднесеном захтјеву за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужитељица побија њену законитост због погрешне примјене закона и повреде прописа о поступку. Наводи да су нижестепени суд и управни органи законитост рјешења о престанку радног

односа у погледу испуњења услова из одредбе члана 182. (152.) Закона о раду испитивали само формално, на који начин су повриједили одредбу члана 189. Закона о раду, којом је прописано поступање управног органа у поступку рјешавања по захтјеву за остваривање права на отпремнину. Истиче да управни органи нису у складу са начелом материјалне истине утврдили право стање ствари и правилно утврдили све чињенице које су од важности за доношење правилног и законитог рјешења а све то нижестепени суд је у оспореној пресуди погрешно прихватио као правилно и законито. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда укине и предмет врати нижестепеном суду на поновно одлучивање.

У одговору на захтјев тужени истиче да тужитељица понавља наводе који су били предмет оцјене у досадашњем поступку, па предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор на захтјев, побијану пресуду те остале прилоге у списима предмета на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник Републике Српске“, број: 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из стања списка произилази да је С.О. 03.01.2000. године Комисији туженог поднио захтјев за признавање права на отпремнину по основу члана 152. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број: 38/00), прилажући уз захтјев копију радне књижице. Тај захтјев је одбијен рјешењем од 13.11.2009. године уз образложење да увидом у рјешење послодавца СП Ј. ДП Л. ч. Б.Л. број: IV-250 од 22.07.1992. године произилази да је С.О. престао радни однос због неоправданог изостанка са посла дуже од пет радних дана на основу члана 75. став 2. тачка 3. Закона о основним правима из радног односа („Службени лист СФРЈ“, број: 60/89 и 42/90), из чега произилази да се у конкретном случају не ради о незаконитом престанку радног односа у смислу одредбе члана 182. Закона о раду – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број: 55/07), већ о престанку радног односа због неоправданог изостанка на послу дуже од пет дана. Против тог рјешења жалбу је изјавила тужитељица након смрти С.О., а закључком Комисије за имплементацију члана 182. (152.) Закона о раду туженог број: 16-126-6/2010 од 22.01.2010. године одбачена је жалба јер је изјављена од неовлаштеног лица. Против тог закључка тужитељица је изјавила жалбу, коју је тужени одбио рјешењем број: 16-126-109/2010 од 16.04.2010. године, па је тужитељица против тог рјешења покренула управни спор. Пресудом Окружног суда у Бањалуци број: 11 0 У 004883 10 У од 25.05.2011. године тужба је одбијена као неоснована. Против те пресуде тужитељица је поднијела захтјев за ванредно преиспитивање који је Врховни суд Републике Српске пресудом број: 11 0 У 004883 11 Увп од 25.07.2012. године уважио, наведену пресуду Окружног суда Бања Лука од 25.5.2011. године преиначио и оспорени акт поништио уз образложење да се ради специфичном облику материјалне штете настале из радног односа која се не гаси смрћу тужиоца и да може бити предмет насљеђивања.

И по схватању овог суда нижестепени суд је правилно поступио када је тужбу одбио као неосновану.

Чланом 182. Закона о раду, прописано је да радник који се на дан 31.12.1991. године налазио у радном односу код послодавца чије је сједиште на територији РС, ако сматра да му је радни однос после 31.12.1991. године, па све до дана ступања на снагу тога закона, незаконито престао, има право да поднесе захтјев за остварење права на отпремнину чија је висина и поступак за њено остварење уређени у даљим одредбама тога закона. Такав захтјев тужилац је благовремено поднио надлежном органу. Првостепеним рјешењем захтјев је одбијен, а такво рјешење ствари засновано је на ставу да је утврђено да је радни однос тужиоцу законито престао због неоправданог изостајања са посла. Оспореним актом одбијена је жалба тужитељице јер је тужени орган, како је образложио своју одлуку, утврдио да је поступак који је претходио оспореном акту правилно спроведен и првостепени акт на закону заснован. Побујаном пресудом одбијена је као неоснована тужба тужитељице којом оспорава законитост оспореног акта. Такво рјешење ствари у управном спору има свој основ у правилној примјени прописа у поступку при пресуђењу, односно правилној примјени закона који уређује дату ствар.

Наиме, отпремнина је право радника које прати радни однос, а исплаћује се на терет посебног формираног фонда за оне раднике којима је радни однос незаконито престао. Остварење права на отпремнину на начин како је то предвиђено чланом 182. Закона о раду - пречишћен текст (члан 152. основног текста Закона) подразумијева постојање радног односа који је раднику незаконито престао, а та незаконитост претпоставља непостојање законског основа за престанак радног односа без сагласности радника, односно непостојање одлуке послодавца којом се утврђује постојање једног или више законом предвиђених основа престанка. У конкретној управној ствари тај основ је неоправдано изостајање са посла одређен број радних дана узастопно, а утврђен је рјешењем послодавца од 22.07.1992. године. Није спорна чињеница да је то рјешење достављено тужиоцу које је он потписао 30.07.1992. године а што произилази из фотокопије повратнице о уручењу препоручене пошилке, а обзиром на жалбене разлоге, уважавања оспореног акта и разлоге за ванредно преиспитивање, не поставља се питање је ли тај акт коначан, је ли њиме са правном снагом коначности утврђен престанак радног односа покојног С.О.

Уколико је С.О. сматрао да му је радни однос незаконито престао имао је могућност да у конкретном случају по протеклу ратних околности оспорава рјешење о престанку радног односа од 22.07.1992. године приговором код послодавца и тужбом у радном спору, па произилази да су првостепени орган туженог и тужени у оспореном акту правилно утврдили да се не ради о незаконитом престанку радног односа како је то прописано одредбом члана 152. Закона о раду.

С обзиром на напријед наведено, нема доказа да је С.О. био онемогућен приступ у просторије послодавца те да је то био разлог његовом изостајању с посла, а и остали основи за преиспитивање изнијети у захтјеву не доводе у питање законитост побујане пресуде, као и наводи који се односе на повреду права на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције и право на имовину из члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију.

Код таквог стања ствари, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди није остварен ниједан разлог из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, који би је чинио незаконитом, па се захтјев тужиоца одбија примјеном одредбе члана 40. став 1. истог закона.

Записничар
Здравка Чучак

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић